

1: Identifikasjon av kjemikaliet og ansvarlig firma

- **1.1 Produktidentifikator**
- **Handelsnavn:** SR20 Support
- **1.2 Relevante, identifiserte anvendelser av stoffet eller stoffblandingen, samt anvendelser som frarådes**
Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **Bruk av stoffet/ tilberedning** Løslig separeringsmaterial
- **1.3 Enkeltopplysninger om foretaket som leverer sikkerhetsdatabladet**
- **Produsent/leverandør:**
Stratasys, Inc. Tel +1 952 937 3000
7665 Commerce Way Fax +1 952 937 0070
Eden Prairie, MN 55344
USA

- For information in Europe contact:

C.S.B. GmbH Tel.: +49-2151-6520860
Düsseldorfer Straße 113 Fax: +49-2151-6520869
D-47809 Krefeld E-Mail: info@csb-online.de
Germany
- **E-postadresse for den kompetente personen, som er ansvarlig for sikkerhetsdatabladet** sdb@csb-online.de
- **Avdeling for nærmere informasjon:** Avdeling produktsikkerhet
- **1.4 Nødnummer:** Se ovenfor eller neste giftinformasjonssentrale

2: Viktigste faremomenter

- **2.1 Klassifisering av stoff eller stoffblanding**
- **Klassifisering i henhold til EC-forskrift nr.1272/2008**

GHS09 Miljø

Aquatic Chronic 2 H411 Giftig for vannlevende organismer, langtidsvirkning.

- **Klassifisering iht. europeisk direktiv 67/548/EEC eller 1999/45/EC**

N; Miljøskadelig

R51/53: Giftig for vannlevende organismer, kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet.

- **Klassifiseringssystem:**

Produktet må merkes ifølge beregningsprosedyren fastlagt i " EFs almennr direktiv for klassifisering av tilberedninger" - siste gyldige versjon.

- **2.2 Etikettelementer**

- **Merking iht. bestemmelse (EC) Nr. 1272/2008**

Produktet er klassifisert og merket i henhold til CLP-forordningen.

- **Farepiktogrammer**

GHS09

- **Signalord bortfaller**

- **Advarselsetninger**

H411 Giftig for vannlevende organismer, langtidsvirkning.

- **Sikkerhetssetninger**

P273 Unngå utslipp til miljøet.

(fortsatt på side 2)

NO

Sikkerhetsdatablad
iflg. forordning (EF) n. 1907/2006, artikkel 31

Trykkdato: 08.01.2013

revidert den: 08.01.2013

Handelsnavn: SR20 Support

(fortsatt fra side 1)

P391 Spill skal samles opp.

P501 Innholdet / emballasjen skal avhendes i henhold til de lokale / regionale / nasjonale / internasjonale forskrifter.

- **2.3 Andre farer**
- **Resultater av PBT- og vPvB-vurdering**
- **PBT: Ikke brukbar.**
- **vPvB: Ikke brukbar.**

3: Stoffblandingers sammensetning og stoffenes klassifisering

- **3.2 Kjemisk karakterisering: Blandinger**
- **Beskrivelse: Polymer**

- **Farlige innholdsstoffer:**

CAS: 115-86-6	trifenyolfosfat	2,5-10%
EINECS: 204-112-2	N R50/53 Aquatic Acute 1, H400; Aquatic Chronic 1, H410; Acute Tox. 4, H302	

- **Andre ingredienser: Termoplastisk akrylkopolymer**

4: Førstehjelpstiltak

- **4.1 Beskrivelse av førstehjelpstiltak**
- **Generelle informasjoner:** Klær som er tilsølt med produktet må fjernes.
- **etter innånding:** Frisklufttilførsel, ved besvær oppsøkes lege.
- **etter hudkontakt:**
Vask godt med vann og sepe.
Ved fortsatt hudirritasjon tilkalles lege.
Etter kontakt med det smeltede produktet må det avkjøles hurtig med kaldt vann.
Stivnet produkt må ikke trekkes av huden.
Tilkall lege straks.
- **etter øyekontakt:**
Skyll øynene med åpne øyenlokk i flere minutter under rennende vann. Ved fortsatt besvær tilkall lege.
- **etter svelging:**
Skyll munnen og drikk rikelig med vann.
Ved fortsatt besvær må lege konsulteres.
- **4.2 De viktigste symptomer og effekter, både akutt og forsinket**
Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **4.3 Indikasjon på omgående medisinsk hjelp eller påkrevet spesialbehandling**
Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

5: Tiltak ved brannslukning

- **5.1 Slökkemiddel**
- **Egnede slukningsmidler:**
CO₂ slukningspulver eller vann i spredt stråle. Større branner bekjempes med vann i spredt stråle eller med skum som er motstandsdyktig mot alkohol.
- **Av sikkerhetsgrunner ikke egnede slukningsmidler:** Vann i full stråle.
- **5.2 Spesielle farer som oppstår pga. substanser eller blandinger**
Fosforoksyder (f.eks. P2O5)
Kullmonoksyd (CO) og kuldioksyd (CO₂)
- **5.3 Informasjon vedr. brannbekjempelse**
- **Spesielt verneutstyr:** Bær åndedrettsbeskyttelse egnet for omgivelsesluften.

(fortsatt på side 3)

NO

Handelsnavn: SR20 Support

(fortsatt fra side 2)

- **Ytterligere informasjon**
Samle sammen kontaminert slukningsvann for seg, må ikke komme ned i kloakker eller avløp.

6: Tiltak ved utilsiktet utslipp

- **6.1 Personlige vernetiltak, verneutstyr og prosedyrer ved nødsituasjoner**
Unngå støvdannelse.
Unngå innånding av støv
Unngå berøring med øynene.
- **6.2 Miljøverntiltak:**
La ikke produktet komme ned i kloakk/overflatevann/grunnvann.
Ansvarlige myndigheter varsles hvis produktet har kommet ned i kloakk eller vassdrag.
- **6.3 Metoder og materiale for oppsamling og opprensing:**
Ta opp mekanisk.
Oppsamlet materiale bortskaffes forskriftsmessig.
- **6.4 Henvisning til andre avsnitt**
Informasjoner om sikker håndtering, se kapittel 7.
Informasjoner om personlig beskyttelsesutstyr, se kapittel 8.
Informasjoner om bortskaffelse/deponering, se kapittel 13.

7: Håndtering og oppbevaring

- **7.1 Forholdsregler for sikker håndtering**
Sørg for god ventilasjon/avsugning på arbeidsplassen.
Unngå støvdannelse.
Oppstående støv/røk må ikke innåndes.
Unngå kontakt med øynene
Grenseverdier for arbeidsplass må overholdes.
Unngå kontakt med det hete produktet.
- **Henvisninger om brann- og eksplosjonsvern:** Ingen særlige tiltak nødvendig.
- **7.2 Vilkår for sikker lagring, inkl. eventuelle inkompatibiliteter**
- **Lagring:**
- **Krav til lagerrom og beholdere:** Myndighetenes forskrifter for vannvern skal overholdes.
- **Informasjoner om felles lagring:** ikke nødvendig
- **Ytterligere informasjon om lagervilkårene:**
Lagres kjølig og tørt i godt tillukkede beholdere.
Beholderne oppbevares på et godt ventilert sted.
- **7.3 Spesiell sluttbruk** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

8: Eksponeringskontroll og personlig verneutstyr

- **Ytterligere informasjon om utforming av tekniske anlegg:** Ingen ytterligere informasjon, se punkt 7.

- **8.1 Kontrollparametere**
- **Komponenter med grenseverdier for arbeidsplass som må overholdes:**
Følg alle arbeidsplass grenser for støv.

115-86-6 trifenyfosfatAG (N) 3 mg/m³

- **Ytterligere informasjon:** Basis: listene som var gyldige ved oppstillingen.

- **8.2 Begrensning og kontroll av eksponering**
- **Personlig verneutstyr:**
- **Generelle verne- og hygienetiltak:**
Støv/røyk/tåke må ikke innåndes.

(fortsatt på side 4)

NO

Sikkerhetsdatablad
iflg. forordning (EF) n. 1907/2006, artikkel 31

Trykkdato: 08.01.2013

revidert den: 08.01.2013

Handelsnavn: SR20 Support

(fortsatt fra side 3)

*Unngå berøring med øynene.**Vask hendene før arbeidspauser og ved arbeidets slutt.**· Åndedrettsvern: Ved sikker overholdning av arbeidsplassgrenseverdier ingen særlige tiltak nødvendig.**· Håndvern:**Beskyttelseshansker mot kjemikalier er ikke nødvendig.**Ved handling av det hete/smeltede produktet varmebeskyttelseshansker.**· Øyevern: Vernebrille**· Kroppsvern: Ved handling av det hete/smeltede produktet varmebeskyttelsesdrakt.***9: Fysiske og kjemiske egenskaper***· 9.1 Informasjon om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper**· alminnelige opplysninger**· Utseende:**Form: fast**Farge: mørkebrun**· Lukt: syrlig**· Lukterskel: ikke bestemt**· pH-verdi: ikke anvendelig**· Tilstandsending**Smeltepunkt/smelteområde: ikke anvendelig**Kokepunkt/kokeområde: ikke anvendelig**· Flammepunkt: > 427°C**· Antennelighet (fast, gassformet): ikke bestemt**· Antennelsestemperatur: ikke bestemt**· Spaltningstemperatur: ikke bestemt**· Selvantennelighet: Produktet er ikke selvantennelig.**· Eksplosjonsfare: Produktet er ikke eksplosjonsfarlig.**· Eksplosjonsgrenser:**nedre: ikke bestemt**øvre: ikke bestemt**· brannfremmende egenskaper: ikke anvendelig**· Damptrykk: ikke bestemt**· Tetthet ved 20°C: 1,25 g/cm³**· Løslighet i / blandbarhet med**Vann: uløslig**· Viskositet:**dynamisk: ikke anvendelig**kinematisk: ikke anvendelig**· 9.2 Annen informasjon: Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.***10: Stabilitet og reaktivitet***· 10.1 Reaktivitet**· 10.2 Kjemisk stabilitet**· Termisk spaltning / vilkår som må unngås:**Temperaturer over 300°C**Ingen spaltning ved formålsriktig lagring og håndtering.*

(fortsatt på side 5)

NO

Sikkerhetsdatablad
iflg. forordning (EF) n. 1907/2006, artikkel 31

Trykkdato: 08.01.2013

revidert den: 08.01.2013

Handelsnavn: SR20 Support

(fortsatt fra side 4)

- **10.3 Mulighet for farlige reaksjoner** Det kjennes ingen farlige reaksjoner.
- **10.4 Forhold som bør unngås** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **10.5 Inkompatible materialer:**
 - Sterke oksydasjonsmidler
 - Alkali (baser, luter)
- **10.6 Farlige nedbrytningsprodukter:**
 - Fosforoksyder (f.eks. P₂O₅)
 - Kullmonoksyd (CO) og kulldioksyd (CO₂)

11: Opplysninger om helsefare

- **11.1 Informasjon om toksikologiske virkninger**
- **Akutt toksisitet:**

- **Klassifiseringsrelevante LD/LC50-verdier:**

115-86-6 trifenylfosfat

Oral	LD50	1300 mg/kg (mus)
		3800 mg/kg (rotte)
Dermal	LD50	> 7900 mg/kg (kanin)

- **Primær irritasjonsvirkning:**
- **på huden:** Fare for mekaniske irritasjon med stovpartikler
- **på øyet:** Fare for mekaniske irritasjon med stovpartikler
- **Sensibilisering:** Ingen sensibiliserende virkning kjent
- **Ytterligere toksikologiske henvisninger:**
 - Ved sakkyndig omgang og formålsriktig bruk har produktet, etter våre erfaringer og etter de informasjonen som foreligger hos oss, ingen helseskadelige virkninger.
- **Informasjon om følgende grupper med potensielle virkninger:**
- **CMR-virkninger (kreftfremkallende virkninger, arvestoffskadelige og reproduksjonsskadelige virkninger)**
According to present knowledge no CMR-effects known.

12: Miljøopplysninger

- **12.1 Giftighet**

- **Akvatisk toksisitet:**

115-86-6 trifenylfosfat

EC50/48 h	1,35 mg/l (daphnia magna)
LC50/96 h	0,36 mg/l (onchorhyncus mykiss)

- **12.2 Persistens og nedbrytbarhet** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **12.3 Bioakkumulasjonspotensial** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **12.4 Mobilitet i jord** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.
- **Ytterligere økologiske informasjon:**
- **Generelle informasjon:** Vannfareklasse 2 (D) (Selvklassifisering): farlig for vann
- **12.5 Resultater av PBT- og vPvB-vurdering**
- **PBT:** Ikke brukbar.
- **vPvB:** Ikke brukbar.
- **12.6 Andre skadelige virkninger** Ikke noe mer relevant informasjon tilgjengelig.

13: Fjerning av kjemikalieavfall

- **13.1 Metoder for avfallsbehandling**
- **Anbefaling:** Deponering i henhold til myndighetenes forskrifter.

(fortsatt på side 6)

NO

Sikkerhetsdatablad
iflg. forordning (EF) n. 1907/2006, artikkel 31

Trykkdato: 08.01.2013

revidert den: 08.01.2013

Handelsnavn: SR20 Support

(fortsatt fra side 5)

- **Europeiske avfallslisten**
Innordningen til avfallskodenumrer i henhold til EAK må skje avhengig av bransjen og prosessen.
- **Ikke rengjort emballasje**
- **Anbefaling:** Deponering i henhold til myndighetenes forskrifter.

14: Opplysninger om transport

· 14.1 UN-nummer: · ADR, IMDG, IATA	UN3077
· 14.2 Korrekt UN-forsendelsesbetegnelse · ADR · IMDG · IATA	UN 3077 MILJØSKADELIG STOFF, I FAST FORM, N.O.S. (trifenyfosfat) ENVIRONMENTALLY HAZARDOUS SUBSTANCE, SOLID, N.O.S. (Triphenyl phosphate), MARINE POLLUTANT ENVIRONMENTALLY HAZARDOUS SUBSTANCE, SOLID, N.O.S. (Triphenyl phosphate)
· 14.3 transport fareklasser · ADR	
· klasse · Fareseddel	9 (M7) Forskjellige farlige stoffer og gjenstander 9
· IMDG, IATA	
· Class · Label	9 Miscellaneous dangerous substances and articles. 9
· 14.4 Emballasjegruppe: · ADR, IMDG, IATA	III
· 14.5 Miljøfarer: · Marine pollutant: · Spesielle merking (ADR): · Spesielle merking (IATA):	Ja Symbol (fisk og treet) Symbol (fisk og treet) Symbol (fisk og treet)
· 14.6 Særskilte forholdsregler for bruker · Kemler-tall: · EMS-nummer:	Advarsel: Forskjellige farlige stoffer og gjenstander 90 F-A,S-F
· 14.7 Transport i bulk iht. anneks II til MARPOL 73/78 og til IBC-koden	Ikke brukbar.
· Transport/ytterligere informasjoner:	
· ADR · Fritatt mengde (EQ): · Begrenset mengde (LQ): · Transportkategori	E1 5 kg 3

(fortsatt på side 7)

NO

Sikkerhetsdatablad
iflg. forordning (EF) n. 1907/2006, artikkel 31

Trykkdato: 08.01.2013

revidert den: 08.01.2013

Handelsnavn: SR20 Support

(fortsatt fra side 6)

· Tunnel restriksjonskode	E
· UN "Model Regulation":	UN3077, MILJØSKADELIG STOFF, I FAST FORM, N.O.S. (trifenyfosfat), 9, III

15: Opplysninger om lover og forskrifter

- **15.1 Helse-, sikkerhets- og miljøforskrifter/lovgivning som gjelder spesielt for stoffet eller stoffblandingen**
- **Nasjonale forskrifter:**
- **Informasjoner om arbeidsinnskrenkning:** Observér beskjeftigelsesinnskrenkningene for ungdommer.
- **Forordning om uhell:** Mengdeterskler ifølge Direktivet 96/82/EG må overholdes.
- **Vannfareklasse:** WGK 2 (Selvklassifisering): farlig for vann
- **15.2 Kjemisk sikkerhetsvurdering:** En kjemisk sikkerhetsvurdering er ikke utført.

16: Andre opplysninger av betydning for helse, miljø og sikkerhet

Opplysningene er basert på vårt kjennskap i dag. De utgjør dog ingen forsikring om produktegenskaper og er ikke grunnlag for noe kontraktmessig rettsforhold.

· Relevante sats

Denne/disse R-sats(er) gjelder bare ingrediensen(er) og IKKE representerer stoffblandings klassifisering.

H302 Helseskader ved svelging.

H400 Svært giftig for vannlevende organismer.

H410 Svært giftig for vannlevende organismer, langtidsvirkning.

R50/53 Meget giftig for vannlevende organismer; kan forårsake uønskede langtidsvirkninger i vannmiljøet

· Avdeling som utsteder datablad:

C.S.B. GmbH Phone: +49 - 2151 - 652086-0

Düsseldorfer Str. 113 Fax: +49 - 2151 - 652086-9

47809 Krefeld / Germany

· Forkortelser og akronymer:

ADR: Accord européen sur le transport des marchandises dangereuses par Route (European Agreement concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road)

IMDG: International Maritime Code for Dangerous Goods

IATA: International Air Transport Association

GHS: Globally Harmonized System of Classification and Labelling of Chemicals

LC50: Lethal concentration, 50 percent

LD50: Lethal dose, 50 percent

NO